

و تأمین کنند. این مصادیق و مثال‌های دیگری از این دست، نشان می‌دهد حرف کسانی که مدعی هستند نگاه دولت به خارج است، یک شعار است. ما می‌گوییم به دنبال تعامل سازنده با دوستان و همسایگان خود هستیم، دنبال جنگ، دعوا و درگیری نیستیم و بر اساس اصول، منافع و امنیت ملی کشورمان خود دنبال توسعه هستیم. تعامل سازنده به معنای انکای به خارج نیست. اتفاقاً ما به داخل اتکا کردیم. از قضا کسانی که می‌گفتند به خارج تمایل ندارند، هر روز اعلام می‌کردند آماده مذاکره هستیم، در صورتی که امروز مادر عمل کشور را بدون نفت اداره می‌کنیم. پس چه کسی به خارج وابسته است؟ اگر ما به خارج وابسته بودیم، امروز کشور را بدون نفت اداره نمی‌کردیم.

■ **درستاد ملی مبارزه با کرونا، همه ارکان و قوای کشور اعم از نیروهای مسلح، صدا و سیما، حوزه‌های علمیه، دادستانی و مجلس، دور یک میز می‌نشینند؛ برخی معتقدند این امر فرآیند تصمیم‌گیری را کند می‌کند، برخی هم می‌گویند تصمیم‌گیری‌ها سریع‌تر و بهتر شده است. ارزیابی شما از این تجربه چیست؟**

ستاد ملی مبارزه با کرونا به دستور رهبر معظم انقلاب با چارچوبی که ایشان مشخص کردند تشکیل شد. ایشان دستور دادند که تصمیمات و مصوبات این ستاد، معادل تصمیمات شورای عالی امنیت ملی است. به باور من، این نگاه بلند ایشان بود که توانست بسیاری از مسائل را که احتمال می‌رفت در دوره کرونا برای کشور حادث شود حل کرد. ما همین نگاه، همین رویکرد و حمایت‌های ایشان را در بقیه مسائل مان هم شاهد بودیم؛ اینکه دولت توانست از بسیاری از مسائل، پیش‌پس از کرونا عبور کند، بخش زیادی از آن ناشی از این بود که رهبر معظم انقلاب هوشمندانه شرایط را رصد می‌کنند و آنجا که لازم است، ورود می‌کنند تا کشور بهتر اداره شود و در مسیر درست خود قرار بگیرد. این یک عامل کلیدی است. پس از این مرحله، باید اذعان کرد که تشکیل ستاد ملی مبارزه با کرونا، یک نمونه بسیار خوب از حکمرانی است که تجربه کردیم، زیرا همه مسئولان ذریع، اعم از نظامی و قضایی و سایر ارکان در جلسات آنکه به طور منظم و هفتگی، به ریاست آقای رئیس‌جمهوری تشکیل می‌شود حضور دارند، حتی ایشان در جلسه گفتند جلسه بعدی ستاد، روز تاسوعا است و اگر اعضای جلسه لازم دیدند، روز تاسوعا هم جلسه داشته باشیم. این نشان می‌دهد که تا چه اندازه، مسأله کشور و جان مردم مهم است. در این جلسات همه نظرمی‌دهند و وقتی همه نظرمی‌دهند، مخالفت‌ها کم می‌شود. همه در بحث‌ها و تصمیم‌گیری‌ها مشارکت می‌کنند و به همین دلیل است که در ۶ ماه گذشته، دیدیم که تصمیم‌ها بسرعت اتخاذ و بسرعت هم عملیاتی شده است. تصمیمات گرفته شده در ستاد ملی مبارزه با کرونا تصمیمات مهمی بود؛ اینکه در یک جلسه تصمیم می‌گیریم و متعاقب آن در سراسر کشور، سبک عزاداری به گونه‌ای صورت می‌گیرد که هم عزاداری بشود و هم رعایت دستورات بهداشتی و جان مردم بشود کار بسیار سختی است. یا برگزاری مراسم احیاء در ماه مبارک رمضان و حتی امروز که کسب و کار مردم ادامه دارد و در عین حال موارد بهداشتی هم رعایت می‌شود. مطابق گزارش ارائه شده به این ستاد، امروز مردم نزدیک به ۸۰ درصد مسائل بهداشتی اعم از استفاده از ماسک و فاصله‌گذاری اجتماعی را رعایت می‌کنند. این‌ها نتیجه این همدلی است و به همین دلیل به شخصه معتقدم ما باید از سبک و تجربه اداره کشور در دوران کرونا، برای اداره بقیه موضوع‌های مهم در کشور درس بگیریم.

با وجود توضیحات شما در زمینه نحوه اداره کشور، می‌خواهم از اشاره شما به انتخابات اشاره کنم و سؤال دیگری را طرح کنم. همان طور که گفتید، در مقایسه میان

عملکرد و کارنامه دولت‌ها، در انتخابات برخی شاخص‌ها را ملاک می‌گیرند، شاخص‌هایی مانند اینکه دولت‌ها با چه تورم یا رشد اقتصادی دولت را تحویل گرفتند و با چه شاخص‌هایی دولت را تحویل می‌دهند. قاعدتاً دولت آقای روحانی هم از این قاعده مستثنی نیست. اما امروز بحث مردم این است که وقتی آقای روحانی دولت را تحویل گرفت، تحریم‌ها وجود داشت و احتمالاً تا پایان این دولت هم باز تحریم‌ها برقرار خواهد بود، یا به نظر نمی‌رسد چشم‌انداز مثبتی در کاهش نرخ تورم یا بهبود رشد اقتصادی ما وجود داشت. این همه در حالی است که دولت آقای روحانی بیش از یک سال فرصت ندارد. مشخصاً در یک سال باقی‌مانده راه‌حل یا برنامه خاصی برای برداشتن تحریم‌ها، کاهش تورم و رشد اقتصادی دارید تا در انتهای دولت، گفته شود که آقای روحانی با شرایط دیگری دولت

بر اساس قانون ۱۲ مرداد سال آینده وقت این دولت یا وقت ما برای کار کردن در این سمت تمام می‌شود، اما وقت خدمتگزاری و حل مشکلات مردم که زمان بر دار نیست. نگاه ما به کار، یا نگاه ما به دولت قبل و دولت بعد، مانند یک دوی امدادی است. به این معنی که در این دوی امدادی، چوب را از دولت قبلی تحویل گرفتیم و باید ۱۲ مرداد ۱۴۰۰ این چوب را به دولت بعدی تحویل بدهیم تا بقیه مسیر را دولت بعدی بدود یا طی کند

را تحویل گرفت و دولت را با شرایط دیگری تحویل داد؟ زیرا در غیر این صورت شاید گفته شود که دولت آقای روحانی دستاوردی نداشت.

نخست اینکه زمان یک سال باقی‌مانده که به آن اشاره کردید، بواقع فرصت کمی نیست، یک سال زمان بسیار زیادی است و می‌شود بسیار به مردم خدمت کرد. دکتر روحانی به طور مرتب به وزرا و اعضای دولت گوشزد و یادآوری می‌کنند که ما تا لحظه و تا ساعت آخر وظیفه داریم به مردم خدمت کنیم. دوم اینکه ما مشخصاً برای این دولت کار نمی‌کنیم، بلکه برای نظام، برای کشورمان و مردم خود کار می‌کنیم. درست است که بر اساس قانون ۱۲ مرداد سال آینده وقت این دولت یا وقت ما برای کار کردن در این سمت تمام می‌شود، اما وقت خدمتگزاری و حل مشکلات مردم که زمان بر دار نیست. نگاه ما به کار، یا نگاه ما به دولت قبل و دولت بعد، مانند یک دوی امدادی است. به این معنی که در این دوی امدادی، چوب را از دولت قبلی تحویل گرفتیم و باید ۱۲ مرداد ۱۴۰۰ این چوب را به دولت بعدی تحویل بدهیم تا بقیه مسیر را دولت بعدی بدود یا طی کند. وقتی مجموع این تلاش‌ها را با هم محاسبه می‌کنیم، می‌بینیم در نهایت آنکه برنده می‌شود، یک

دولت نیست، بلکه همه دولت‌ها به اضافه مردم و نظام ما هستند که برنده می‌شوند. نگاه ما به دولت، به دولت‌ها و به کار، این گونه است.

■ **فکر نمی‌کنید بر این اساس برخی بگویند پس انتخاب میان آقای روحانی یا دیگران تفاوت چندانی ندارد؟**

تفاوت دارد. همان طور که در مثال قبلی گفتم، وقتی مردم فردی را برای سمتی انتخاب می‌کنند، سریع‌ترین دهنده را انتخاب می‌کنند تا بتواند مسافتی را با سرعت بیشتری طی کنند. ضمن اینکه هر کس که از سوی مردم انتخاب شود برای ما محترم است. ما در هر شرایطی به رأی و نظر مردم احترام می‌گذاریم. هر دولت یا هر مجلسی که مردم انتخاب کردند، برای ما محترم است و به باور ما، آن شخص یا آن دولت، دیگر فقط نماینده رأی دهندگان آن نیست، همچنان که فقط، دولت ۲۴ میلیون رأی دهنده به آقای روحانی نیستیم، بلکه ما دولت ۸۰ میلیون ایرانی هستیم. امروز هم که در حال فعالیت هستیم، فعالیت ما فقط معطوف به بهبود زندگی و معیشت صرفاً رأی دهندگان به دولت تدبیر و امید نیست، بلکه برای همه ملت ایران کار می‌کنیم. دولت بعدی هم، با هر میزان رأی که انتخاب شود، باید برای همه ملت کار کند. بر این اساس، متعقدیم نگاه ما باید این باشد که هر چه می‌توانیم کار کنیم و مسیر را هموار کنیم تا دولت بعدی بتواند راحت‌تر کار کند. در چنین نگاهی، درست است که ما یک سال وقت داریم، اما اگر بتوانیم، حتی سه روز آخر یا دو روز آخر هم تلاش خواهیم کرد تحریم‌ها را بر داریم تا دولت بعدی بدون تحریم کار خود را آغاز کند. این افتخار ما است. ما نمی‌گوییم فقط باید برای دولت خودمان تحریم را بر داریم، زیرا این صرفاً دولت ما نیست که با تحریم دست و پنجه نرم می‌کند، بلکه نظام مردم ما درگیر تحریم هستند. به عبارتی، همه ما تحریم هستیم. کشوری که دارو را تحریم می‌کند، یا آنکه مواد غذایی را تحریم می‌کند، به فکر مردم یا حقوق بشر نیست. باید پرسید آنکه ما را تحریم کرده است، اساساً چرا متوسل به تحریم شده است؟ او تحریم نکرده است تا صرفاً گرانی شود و مردم در مضیقه باشند، بلکه تحریم کرده است تا در هدف اول، نظام ماعوض شود، اگر به این هدف نرسید، تلاش کرد با تحریم‌ها نظر اقتصادی ایران فروپاشد، پس از آنکه به این هدف هم نرسید، تلاش کرد ایران از نظر امنیتی ناامن شود. دیدیم که به این هدف هم دست نیافت، پس تلاش کرده با استفاده از تحریم شاید بتواند مردم را مقابل حکومت قرار دهد که تا امروز به هیچ کدام از این اهداف نرسیده است. بارها گفته‌ایم و قبول داریم که بر اثر این تحریم‌ها مردم ما تحت فشار هستند، پس باید تلاش کنیم تا تحریم‌ها رفع شود. اما این را هم می‌گوییم تا زمانی که تحریم هستیم، برای خود کفایت و بالا بردن تاب‌آوری کشور حاکم است. استفاده را خواهیم کرد، یا تا وقتی تحریم هستیم، تلاش می‌کنیم تا جایی که بتوانیم به دستاوردهای جدید برسیم. همه این کارها را می‌کنیم، اما نمی‌گوییم که ما دوست داریم تحریم باشیم. ما دوست داریم همچون یک کشور عادی با دنیا مراد و اقتصاد و تجارت داشته باشیم و کار کنیم و بانک‌های ما هم بتوانند کار کنند. اما حال که این طور نیست، ما دست روی دست نخواهیم گذاشت. ما برای تحریم برنامه داریم که آقای رئیس‌جمهوری این برنامه را اعلام خواهند کرد. البته برای پس از تحریم هم برنامه داریم. اما تا آن زمان تلاش خواهیم کرد تا با استفاده از همه ابزارهای بین‌المللی و همه نفوذ و روابط مان با دوستان مان استفاده کنیم و فشار بیاوریم تا تحریم‌ها رفع شود. امروز هم که امریکایی‌ها با این شرایط سخت مواجه هستند، فشار خود را بیشتر کرده و از همه ابزارهای خود استفاده خواهیم کرد تا تحریم برداشته شود. امیدوارم تحریم برداشته شود و امیدوار هستم ملت ما بتواند بدون تحریم به حرکت خود ادامه دهد.

اما با وجود همه بحث‌هایی که درباره تحریم و اثرات آن